

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“

ATASKAITA APIE BENDROVĖS VEIKLĄ PER 2003 METUS

2004-03-20
Vilnius

2002 m. įdirbis sudarė geras sąlygas bendrovės sėkmingai veiklai 2003 metais.

Per 2003 m. atlikti darbai:

1. Bendrovės norminių aktų rengimas.
2. Garantijų teikimas.
3. Palūkanų dengimo administravimas.
4. Garantijų išmokos.
5. Rinkodara (bendradarbiavimas su bankais, verslo asociacijomis, ES finansinėmis institucijomis).
6. Bendrovės pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymas.

1. Bendrovės norminių aktų rengimas.

2003 metais buvo parengta ir bendrovės valdybos patvirtinta:

- Nauji Garantijų teikimo nuostatai, kurie, suderinus su Finansų ministerija, buvo patvirtinti ūkio ministro įsakymu. Naujieji Garantijų teikimo nuostatai įsigaliojo nuo 2003 m. rugsėjo 1 d.
- Rekomendacijos bankams dėl INVEGA paskolų garantijų suteikimo sąlygų.
 - Rizikos vertinimo metodika.
 - Nauja Prašymo palūkanoms kompensuoti forma.
 - Skolų išieškojimo, revizavimo, apskaitos, skolų pripažinimo beviltiškoms ir jų nurašymo tvarka.
 - Likvidumo ir mokumo užtikrinimo vidaus taisyklės.
 - Lėšų investavimo taisyklės.
- Bendrovės vadovo (generalinio direktoriaus), jo pavaduotojo ir vyriausiojo finansininko darbo apmokėjimo tvarka (toliau – tvarka). Tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimu Nr.1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarujų akcinių bendrovių administracijos vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų finansininkų darbo apmokėjimo“.

2. Garantijų teikimas.

2003 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujam Smulkaus ir vidutinio verslo įstatymui, INVEGA teikia garantijas įmonėms, kurios pagal minėtą įstatymą atitinka mikroįmonei ir mažai įmonei nustatytus kriterijus bei vadovaujasi 2003 m. sausio 9 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtu nutarimu Nr.4 „Dėl valstybės neremtinios veiklos rūšių sąrašo patvirtinimo“, pagal kurią valstybės pagalba, taip pat ir INVEGA garantijos, neteikiamos neremtinai veiklai vykdyti.

Vadovaudamasi Valstybės skolos įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė kasmet garantijų institucijoms nustato išsipareigojimų pagal garantijas limitus. 2003 m. INVEGA išsipareigojimais bankams pagal garantijų sutartis vienu metu negalėjo būti didesni kaip 30 mln. Lt (2002 m. buvo nustatytas 20 mln. Lt išsipareigojimų limitas). Įvertinus augančią INVEGA garantijų paklausą, šis limitas 2003 m. IV ketvirtyje buvo padidintas 5 mln. Lt iki 35 mln. Lt.

Pažymėtina, kad 2003 metais labai išaugo INVEGA garantijų poreikis. Per ataskaitinius metus iš bankų buvo gauti 252 prašymai suteikti INVEGA garantiją. Tai yra beveik dvigubai daugiau, palyginti su 2002 metais gautais prašymais (iš viso 110 prašymų). Iš jų, beveik 50 prašymų valdyba nusprendė nepatenkinti, t.y. nesuteikti garantijos. Iš viso 2003 metais buvo išduotos 179 garantijos už 25,3 mln. Lt, kai per 2002 metus buvo suteiktos 102 garantijos už 16,2 mln. Lt (1 priedas). Smulkaus ir vidutinio verslo (toliau – SVV) įmonės, pasinaudojusios INVEGA garantija kaip paskolos gražinimo užtikrinimo priemone, iš bankų paėmė 37,8 mln. Lt paskolas verslui pradėti ar jam plėtoti bei apyvartinėms lėšoms papildyti. Įgyvendinus verslo projektus, kuriems 2003 metais buvo paimtos paskolos su INVEGA garantija, numatoma sukurti apie 700 naujų darbo vietų. Visų ataskaitiniu laikotarpiu suteiktų garantijų portfelis pateiktas 2 priede.

Daugiau kaip pusė (50,3 proc.) garantijų suteikta verslininkų, užsiimančių gamyba, projektams įgyvendinti, kita pusė – įmonėms, teikiančioms įvairias paslaugas (3 priedas). Pažymėtina, kad gamybiniame sektoriuje vyrauja baldų, medienos verslas (25,5 proc.), maisto pramonė (21 proc.) ir lengvoji pramonė (15,6 proc.) (4 priedas). Paslaugų sektoriuje – autoserviso paslaugos (37 proc.), viešbučiai ir visuomeninis maitinimas (16,8 proc.), reklamos, kompiuterinės paslaugos (12 proc.) (5 priedas).

Ataskaitiniu laikotarpiu 75 proc. visų garantijų suteikta verslininkams, kurie ėmė iš banko paskolas investiciniams projektams įgyvendinti ir tai sudaro beveik 88 proc. visų suteiktų garantijų sumos. Likusi dalis (25 proc.) verslininkų ėmė paskolas apyvartinėms lėšoms papildyti (6 ir 7 priedai).

Ir toliau vyrauja nedidelės paskolos, nors, pasikeitus garantijų teikimo schemai, maksimali paskola, skirta investicijoms, kuriai INVEGA gali suteikti garantiją, sudaro 1 mln. Lt, paskola apyvartinėms lėšoms papildyti 0,5 mln. Lt. Vidutinė garantuota ataskaitinio laikotarpio paskola – 211 tūkst. Lt ir atitinkamai vidutinė garantija – 141 tūkst. Lt.

INVEGA klientų yra visose Lietuvos apskrityse. Per ataskaitinį laikotarpį padidėjo Alytaus, Panevėžio, Šiaulių apskričių klientų, pasinaudojusių INVEGA garantijomis, skaičius (8 priedas).

Naujos įmonės, kurių amžius iki 3 metų, sudaro daugiau kaip 30 proc. visų SVV subjektų, gavusių garantijas (9 priedas). Tai leidžia daryti prielaidą, kad INVEGA garantija sudarė galimybes šioms įmonėms gauti paskolas savo verslui, nes bankai nelabai linkę kredituoti naujas įmones, neturinčias finansinės istorijos.

Ir toliau aktyviausiai su INVEGA dirbo AB Šiaulių bankas, kuriam buvo išduota net 55 proc. visų per ataskaitinį laikotarpį suteiktų garantijų. Pažymėtina, kad išaugo garantijų, suteiktų už AB Ūkio banko, AB „Nord/LB Lietuva“ smulkaus verslo paskolas, skaičius. Garantijų portfelio analizė pagal bankus pateikta 10 priede.

2003 metais suteiktų garantijų portfelio analizė pagal juridinį SVV subjektų statusą bei SVV subjektų dydį, atsižvelgiant į dirbančiųjų skaičių, pateikta 11, ir 12 prieduose.

3. Palūkanų dengimo administravimas.

Ūkio ministro 2003-03-27 įsakymu Nr.4-112, suderinus su Finansų ministerija, buvo pakeisti Dalinio paskolų palūkanų dengimo smulkaus ir vidutinio verslo subjektams administravimo nuostatai. Nauja tvarka patrauklesnė verslininkams, nes bus kompensuojama 50 proc. sumokėtos palūkanų sumos. Anksčiau iš dalies kompensuojama suma negalėjo viršyti 50 proc. vidutinės rinkos palūkanų normos, kurią lemdavo „pigios“ paskolos didelėms įmonėms. Smulkiam verslui teikiamų paskolų palūkanų norma yra aukštesnė.

Pagal sutartį su Ūkio ministerija 2003 metais iš Specialiosios smulkaus ir vidutinio verslo plėtros ir skatinimo programos lėšų buvo kompensuota 768 tūkst. Lt palūkanų, kurias sumokėjo verslininkai, gavę paskolas su INVEGA garantija.

4. Garantijų išmokos.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo gautas pranešimas iš AB banko „Hansa-LTB“ apie UAB „Lietmedis“ paimtos paskolos, kurios gražinimas užtikrintas INVEGA garantija, sutartinių įsipareigojimų nevykdymą. Atlikus tyrimą ir įvertinus banko pateiktus dokumentus apie paskolos panaudojimą, priimtas sprendimas išmokėti banko prašomą 263 tūkst. Lt garantinę išmoką.

Taip pat gautas pranešimas iš AB Šiaulių banko Kauno filialo apie V.Morozovo įmonės „Vika“ paskolų negražinimą bei paskolos sutarčių nutraukimą. Atlikus tyrimą, priimtas sprendimas išmokėti bankui 333,78 tūkst. Lt garantijos išmoką.

Visos minėtos garantijų sutartys buvo perimtos iš UAB DĮ „Lietuvos eksporto ir importo draudimas“ ir jomis buvo 100 proc. užtikrintas paskolos gražinimas ir palūkanų mokėjimas.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo iš dalies patenkintas AB banko „Hansa-LTB“ prašymas išmokėti išmoką pagal garantijos sutartį už UAB „Dorilė“ negražintą bankui paskolą (garantijos sutartis perimta iš UAB DĮ „Lietuvos eksporto ir importo draudimas“). Išnagrinėjus papildomai gautą informaciją, priimtas sprendimas mokėti dalį banko prašomos sumos. Bankui išmokėta 26,6 tūkst. Lt. Pradėtas skolos išsiieškojimo procesas, skola išieškoma iš bendrovės įkeisto turto.

Be to, buvo gautas pranešimas iš AB Šiaulių banko apie V.Čičinsko komercinių paslaugų įmonės paimtos paskolos negražinimą bei paskolos sutarties nutraukimą. Bankas, vadovaudamasis bendradarbiavimo sutartimi ir rašytine garantija, pateikė reikalavimą dėl negražintos paskolos (14,47 tūkst. Lt) suteiktos garantijos įvykdymo. Atlikus tyrimą, priimtas sprendimas atsisakyti mokėti garantijos išmoką, nes didelė paskolos lėšų dalis buvo panaudota pažeidžiant bendradarbiavimo sutarties sąlygas.

2003 metais toliau buvo vykdomos atitinkamos procedūros siekiant regresu būdu (parduodant įkeistą turtą) išsieškoti bankams išmokėtas garantijos išmokas už paskolos gavėjų negražintas paskolas. Iš viso per ataskaitinį laikotarpį realizavus įvairų įkeistą turtą pavyko susigražinti 99,6 tūkst. Lt išmokėtų garantijų išmokų. Su UAB „Lietmedis“ sudarytas skolos gražinimo grafikas, pagal kurį įmonė dalimis dengia INVEGA išmokėtą garantijos išmoką bankui.

5. Rinkodara (bendradarbiavimas su bankais, verslo asociacijomis, ES finansinėmis institucijomis).

2003 metais ir toliau buvo orientuojamasi į platesnį komercinių bankų ir verslo atstovų informavimą apie INVEGA teikiamas paslaugas, naujų bendrovės veiklos sričių nustatymą ir galimybių analizę. Siekiant verslininkus, bankus bei visuomenę kuo operatyviau informuoti apie visas naujoves, susijusias su bendrovės veikla, planuojamus renginius bei pasikeitimus bendrovės veikla reglamentuojančiuose dokumentuose, daug dėmesio buvo skiriama bendrovės internetiniam puslapiui administruoti, pertvarkyta puslapio struktūra.

Bendrovės darbuotojai dalyvavo susitikimuose tiek su verslo visuomene, tiek ir su bankų skyrių, filialų darbuotojais ir pristatė INVEGA teikiamas paslaugas (13 priedas). Kartu su Ūkio ministerijos atstovais buvo aktyviai dalyvaujama informacinių centrų atidarymuose, pristatant INVEGA paslaugas.

Ataskaitiniu laikotarpiu INVEGA specialistai dalyvavo dienraščio „Verslo žinios“ organizuotose konferencijose „Smulkiojo ir vidutinio verslo galimybės. Kaip sėkmingai jomis pasinaudoti?“, „Kelias į lyderius: kaip mažai įmonei įgyti konkurencinius pranašumus rinkoje?“ ir skaitė pranešimus apie bendrovės teikiamas paslaugas.

Dalyvauta parodose „Kaunas 2003“, „Alytus 2003“, Panevėžyje „Ekspo Aukštaitija – 2003“, kurių metu buvo konsultuoti parodų lankytojai – verslininkai, bendrauta su bankų atstovais.

Įsigaliojus naujai INVEGA garantijų teikimo schemai, buvo derinamos ir pasirašomos bendradarbiavimo sutartys su bankais. Iš viso INVEGA yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su 10 Lietuvoje veikiančių bankų.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos darbo birža. Todėl kartu su centrinės darbo biržos darbuotojais buvo organizuotas seminaras regioninių darbo biržų atstovams, kurio metu buvo pristatytos INVEGA teikiamos paslaugos bei galimybė INVEGA paslaugas derinti su darbo biržų užimtumo didinimo iniciatyvomis.

INVEGA, Vilniaus miesto savivaldybė, Vilniaus darbo birža ir AB Šiaulių bankas pasirašė bendradarbiavimo sutartį, kuria įsipareigojo bendradarbiauti įgyvendinant Vilniaus miesto savivaldybės strateginiame plane patvirtintas programas, kurių įgyvendinimas susijęs su naujų, efektyvių darbo vietų kūrimu,

finansavimu, ir ieškoti visoms šalims priimtinių būdų siekiant suteikti pagalbą naujai besikuriančioms ir verslą plėtojančioms smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms.

INVEGA, Žemės ūkio paskolų garantijų fondas ir Ūkio ministerija organizavo tarptautinį seminarą tema „Paskolų nuostoliai ir garantijų išmokos“. Seminare dalyvavo ir pranešimus skaitė Europos garantijų institucijų asociacijos (toliau - AECM), Belgijos, Italijos, Suomijos, Austrijos, Vengrijos, Čekijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos garantijų institucijų, Lietuvos bankų asociacijos ir komercinių bankų atstovai.

Bendrovės darbuotojai daug dėmesio skyrė ryšiams su įvairiomis Europos finansinėmis institucijomis stiprinti.

Kaip Lietuvos ekspertas INVEGA atstovas Briuselyje dalyvavo:

- darbo grupės, rengiančios Europos Parlamentui ataskaitą apie šalių narių ir šalių kandidačių geriausią mikrokreditavimo praktiką, susitikimuose.

- Daugiametės programos įmonėms ekspertų grupės, rengiančios ataskaitą apie „Geriausią garantijų patirtį šalyse narėse ir kandidatėse“, darbe.

Kovo pabaigoje Vienoje vykusioje Tarptautinės garantijų institucijų asociacijos (AECM) metinėje asamblėjoje INVEGA generalinė direktorė pristatė bendrovės veiklą ir teikiamas paslaugas. Šioje asamblėjoje asociacijos valdyba nutarė priimti INVEGA asocijuotąją narę. Tikrają narę bendrovė galės tapti Lietuvą priėmus į Europos Sąjungą.

Siekiant efektyviau išnaudoti valstybės skiriamas lėšas smulkiam ir vidutiniam verslui skatinti, buvo parengta ir išsiųsta paraiška Europos investicijų fondui (toliau - EIF), kurioje prašoma pergarantuoti INVEGA prisiimamus įsipareigojimus. Siekdami įvertinti INVEGA, kaip galimo EIF administruojamos Europos Sąjungos paramos finansinio tarpininko patikimumą ir veiklos standartų ir EIF reikalavimų atitikimą, bendrovėje lankėsi EIF atstovai. Susitikimų metu buvo sukonkretintos galimo bendradarbiavimo sąlygos, išgilinta į INVEGA veiklos procedūras. EIF, įvertinęs gautą informaciją, atrinko INVEGA kaip potencialią garantijų instituciją, galinčią pretenduoti į EIF garantijas. 2004 m. pradžioje Europos investicijų fondas ir INVEGA pasirašė pergarantavimo sutartį.

6. Bendrovės pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymas.

Bendrovės pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymas pateiktas 14 priede.

Generalinė direktorė

Zita Gurauskienė